

Socialnämnden 2021-12-15

Avtalsuppföljning av bostad med särskild service för vuxna enligt LSS, 2021

Ärende

Genomförd avtalsuppföljning avseende bostäder med särskild service för vuxna enligt Lagen för stöd och service till vissa funktionshindrade LSS utifrån socialnämndens ansvar att följa upp och utvärdera LSS-verksamheter.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar enligt tjänsteutlåtande SN 2021/0191 daterat 2021-11-15 att godkänna rapporteringen av avtalsuppföljningen av bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.

Bakgrund

Syftet med lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), är att se till att personer med omfattande funktionshinder ska ha möjlighet att uppnå full delaktighet i samhället, jämlikhet i levnadsvillkor och att kunna leva som andra. LSS möjliggör detta genom tio särskilda insatser för stöd och service. En av dessa insatser är bostad med särskild service för vuxna.

I 6 § LSS anges att verksamheten ska vara av god kvalitet. För att uppnå god kvalitet i verksamheten krävs att vissa grundläggande rättigheter är tillgodosedda, som rättssäkerhet, medinflytande för den enskilde och en lättillgänglig service. Det krävs också att den enskilde bemöts på ett bra sätt och att personalen har lämplig utbildning och erfarenhet. Andra faktorer som ger förutsättningar för en god kvalitet är bland annat en väl fungerande arbetsledning och att verksamheten använder sig av medvetna och genomtänkta arbetsätt.

Kvaliteten i verksamheten måste systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Uppföljning och utvärdering av verksamhetens kvalitet ska göras av den ansvariga nämnden. Kommuner och regioner är även ansvariga för att kravet på god kvalitet uppfylls i de enskilda verksamheter som kommunerna eller regionen har avtal med.

Avtalsuppföljningen har genomförts på samma sätt oavsett privat eller kommunal utförare och inkluderar två former av bostäder: servicebostad och gruppbofastad.

Cristina Granbom

Servicebostad

Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och ligger ofta samlade i samma hus eller kringliggande hus. Servicebostad är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboendestad. En servicebostad består av fullvärdiga lägenheter och det erbjuds dygnet-runt-stöd, utifrån den enskildes behov, i den egna lägenheten av en fast personalgrupp. De boende har även tillgång till en gemensamhetslokal.

Gruppboendestad:

Gruppboendestaden är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboendestaden ska det finnas en fast bemanning som i huvudsak ska täcka de boendes hela stödbehov. Syftet med gruppboendet är att vuxna personer med funktionsnedsättningar som inte klarar eget boende eller boende i servicebostad ändå ska ha möjlighet att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem.

Uppföljningens syfte är att göra en bedömning av hur verksamheterna fullgör sina åtaganden enligt gällande lagstiftning och gällande avtal eller uppdrag till egen regi, uppmärksamma eventuella brister och bedöma behov av förbättringsområden.

Socialförvaltningens utredning

Uppföljningen har innefattat granskning av dokument, besök på verksamheterna samt intervjuer med verksamhetschefer och platsansvarig personal. Avtalsuppföljningen har inte berört insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Utgångspunkten för uppföljningen har varit de enskilda verksamheternas avtal med Danderyds kommun samt deras utlovade mervärden. De områden som utgör kvalitetsmarkörer enligt lagens intentioner samt kommunens egna krav enligt avtalet utgör dock grunden i avtalsuppföljningen.

I årets uppföljning finns även några tilläggsfrågor som fokuserar på personalens grundkompetens och förhållandet mellan fast anställda och visstidsanställda. Frågorna har tillkommit utifrån den löpande omvärldsbevakningen och Socialstyrelsens kartläggning av kompetensen i LSS-boenden från våren 2021 där det konstateras att många som arbetar på LSS-boenden saknar grundkompetens inom vård- och omsorg. Statistik från Socialstyrelsen har använts för en jämförande kartläggning. Dessa frågor bedöms inte på samma sätt som de andra områdena utan syftet har varit att fånga upp om det finns specifika indikatorer

Cristina Granbom

som kan användas vid fortsatta avtalsuppföljningar och/eller vid utformandet av kommande förfrågningsunderlag.

Underlagen för bedömning och resultat redovisas som bifogade bilagor för varje enskild verksamhet som har granskats. Tilläggsfrågorna redovisas separat i slutet av varje bilaga.

Bedömningen redovisas med följande färgmarkeringar:

Alarmerande brister	Allvarliga brister förekommer	Acceptabel nivå då mindre brister förekommer	Nivå som uppfyller ställda krav
---------------------	-------------------------------	--	---------------------------------

Granskade områden

1. Kompetens
2. Bemanning
3. Meningsfull tillvaro
4. Personalens förhållningssätt och bemötande
5. Genomförandeplan
6. Dokumentation
7. Samarbete
8. Anhörigstöd
9. Våld i nära relationer
10. Klagomålshantering
11. Tilläggsfrågor

Verksamheter som granskats

- Slåttervägens gruppboend
- Santararavägens gruppboend
- Villa Stinsen (fd Lyckovägens) gruppboend
- Annebergs gruppboend
- Eddavägens gruppboend
- Västerängsvägens gruppboend
- Torgets serviceboend
- Nora Torg serviceboend

Socialförvaltningens yttrande

Det finns områden där mindre brister förekommer och som behöver uppmärksammas vid nästa avtalsuppföljning men bristerna är relativt små. I och med att samtliga utförare är medvetna och redan arbetar med att

Cristina Granbom

förbättra dessa områden så bedöms det inte nödvändigt med några handlingsplaner. Se sammanfattande tabell nedan:

Granskade områden	Alarmerande brister	Allvarliga brister förekommer	Acceptabel nivå där mindre brister förekommer	Nivå som uppfyller ställda krav
Kompetens				
Bemanning				
Meningsfull tillvaro				
Personalens förhållningssätt och bemötande				
Genomförandeplan				
Dokumentation				
Samarbete				
Anhörigstöd				
Våld i nära relationer				
Klagomålshantering				

Precis som vid föregående årsuppföljning hänger bristerna ihop med dokumentationen i form av främst sociala journaler men även genomförandeplaner. Detta har sannolikt flera förklaringar. Delvis kan det bero det på personalens kompetens samt hur kvaliteten i dokumentationen säkras i respektive verksamhet men det kan också bero på att Socialstyrelsens föreskrifter kring dokumentationen vid LSS insatser lämnar visst utrymme för tolkning.

Ett förslag kan vara att förutom att särskilt uppmärksamma utförarnas förbättringsarbete i samband med nästa avtalsuppföljning kan även en översyn av hur kraven kring dokumentation är formulerade i avtal göras. Ett förtydligande av vad fokus ska ligga på skulle kunna påverka bristområdenas kvalitet i positiv riktning.

Ett ytterligare möjligt samband som framkommer utifrån tilläggsfrågorna är att ett förhållandevis stort antal visstidsanställda/vikarier jämfört med

Cristina Granbom

antalet fast anställda kan innebära en risk för svårighet att säkerställa kvaliteten på viktiga områden. Exempelvis att personal inte hinner dokumentera i den omfattning som krävs eller att det finns en osäkerhet beträffande språket och/eller vad som ska dokumenteras.

De områden som granskats bedöms sammanfattningsvis uppfylla kraven för god kvalitet enligt lagens intentioner och kraven i avtalen med de privata utförarna samt genom de uppdrag som socialnämnden lämnat till verksamheter som drivs i egen regi. Utifrån de uppgifter som har kommit fram vid avtalsuppföljningen så bedöms även att de utförare som har utlovat specifika mervärden fullföljer sina löften.

Britt-Marie Ekström, socialdirektör

[Klicka här för att ange text.](#)

Handlingar i ärendet

Bilaga 1. Avtalsuppföljning LSS bostäder 2021 - slutrapport

Bilaga 2. Annebergs gruppboende

Bilaga 3. Lyckovägens gruppboende

Bilaga 4. Santararavägens gruppboende

Bilaga 5. Slåttervägens gruppboende

Bilaga 6. Västerängsvägens gruppboende

Bilaga 7. Nora Torg serviceboende

Bilaga 8. Torgets serviceboende

Bilaga 9. Eddavägens gruppboende

Expedieras

Nytida

Attendo

Frösunda omsorg

Olivia omsorg AB

Danderyds kommun